

“EIXIR EXIT”

GALERIA DEAN. VALÈNCIA, 1997.

L'escultura de Martí Rom. Joan Perucho

D'on surten les coses? La idea primigènia radica en la ment divina, segons el pensament teològic. Són com flors multicolors en un prat, la immensitat del qual no és mesurable en cap moment. Però existeixen. Abans de cloure la seva essència definitivament, transiten per un repertori inicial que sols determinen sensibilitats escollides. Són els creadors. Aquests investiguen les pistes que Déu ha deixat. Un d'aquests creadors formidables, és Martí Rom. Sempre ens sorprèn amb la visió de la morfologia anterior de la cosa (éssers, objectes, somnis), concretitzada després dels segles.

A vegades, per exemple, veiem un “Dip” en la forma misteriosa i al·lusiva a la seva natura (bèstia, home perllongant-se en vampir o No-Mort, tòtem, etc.) que es troba o transita prop de Mont-roig venint de Prasdip, o veiem també el submarí del Capità Nemo, però abans de la seva submergibilitat amb la torreta de fil-ferro. En ocasions, sorgeix un animal de combat molt ferotge amb estructures geomètriques actuals disperses (galzes, claus, rodes, frontisses, etc.), o potser veiem “El Faune” o “El Sàtir” que s'aparegueren a Sant Antoni en el desert fent camí cap a la cova on habitava Sant Pau de Tebes, dit altrament “l'Ermità”, o “l'Arquer”, la “Pagesa Catalana”, el “Botxí”, el “Nen amb el gos”, la “Gran Palmera”, o el “Gratacels de New York”, contemplant els “Castellers” de la Bisbal del Penedès o de Santa Oliva, la misericordiosa. Max Ernst, deia: “Je suis tenté d'y voir l'exploitation de la rencontre fortuite de deux réalités distantes sur le plan non-convenant (cel-la soit dit en paraphrasant et généralisant la célèbre phrase de Lautréamont: Beau comme la rencontre fortuite sur une table de dissection d'une Machine à coudre et d'un parapluie)”.

Es doncs una força viva, nova i irreductible, irrepètible, que s'apareix en els camins de la Poesia o del Somni. Tot això, equival a dir amb Martí Rom (el Misteri de la Natura, de la Creació. Les coses són així, però podrien haver estat tot una altra cossa, una altra visió del Món i de les seves Criatures. Què és la “realitat” de la qual nosaltres en formen part? “Què és”, ens preguntem. És un misteri. Però s'escolten les formes. I, això, no obstant, les coses segueixen sorgint sota el vent de l'Empordà, sota la pluja del Montseny, sota el sot del delta de l'Ebre o sota la macabra rialla d'Albinyana. Hom pot sentir el vers de l'Auriga de Delfos, vers la llunyania, darrer l'horitzó:

“Rescatada la fora
immortalitza el gest.

Fes-te, que ja no occeix
el respirar del vent.

Al llac menteix, integra
la desvetllada aurora:

t'assotarà la rosa
De furor encerclada”.

És el misteri necessari. Sense ell, els rellotges s'aturarien, el món restaria clavat en ell mateix, res no seria estable com abans. La vida s'evaporaria darrera el mirall de la vida.

El món, però, no s'atura (i un dels que fan que no s'aturi és, precisament, **Martí Rom**). Cal exaltar la vida, la esplendorositat imaginativa i diversa i estranya del món. És per això que les Aus del Paradís (l'“Auria Picuda” i l'“Avutarda Gèminis”) continuen entonant el seu cant inaudible, però gloriós, meravellós i arrevatador.